

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pauli Segneri S. J. Instructio [!] Poenitentis,
Confessarii, Et Parochi**

Segneri, Paolo

Augustae Vindelicorum ; Dilingae, 1696

Caput III. Quo modo imponendæ sint Poenitentiaë.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52749](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52749)

- Laym. l. 5. Tr. 6. c. 13. n. 10. Coninck, disp. 8. dub. 17. n. 131. Navarr. in Sum. c. 5. n. 2.
- (3.) De Lugo de Pœnit. disp. 16. scđ. 14. n. 150.
- (4.) Anton. Perez. de Pœnit. disp. 4. c. 4.
- (5.) Sorus l. c.
- (6.) Ant. Perez. l. c. De Lugo l. c. n. 590.
- (7.) De Lugo l. c. n. 593. Vasq. de Pœnit. q. 3. ar. 3. dub. 7. n. 5.
- (8.) Vasq. de Pœnit. q. 91. art. 1. dub. 1. n. 3.
- (9.) Ant. Perez l. c. n. 104. De Lugo De Pœnit. disp. 16. Scđ. 14. n. 58.
- (10.) Laym. de Pœnit. c. 13. n. 7. Navarr. in Man. c. 5. n. 4. Lugo l. c. n. 595.
- (11.) Coninck. de Sacr. disp. 8. dub. 17. n. 121. Castropal. de Sacr. Pœnit. disp. un. puncto. 19. §. 2. n. 4.
- (12.) Coninck. de Sacr. disp. 7. dub. 9. n. 77. Megala l. 5. Instit. c. 9. Rodriguez in Sum. c. 26.
- (13.) Zambran. de Pœnit. c. 4. dub. 8. n. 6. 7.

CAPUT III.

Quomodo imponenda sint Pœnitentia?

Expectant Platonici post triginta sex annorum millia annum unum magnum, plenum felicissimo influxu, quia tunc omnes caelestes sphaerae ac sidera ad eum revocabuntur situm, in quo creata primitus cursum suum exorsa sunt. Felices nos, si intra Ecclesiam tam amœnus rediret annus, quo non astra, sed mo-

res primævum tenerent ordinem, atque à Fidelibus laudabiles viderentur exerceri consuetudines, quas jam ab antiquo sustulit! Et quis nunc est, qui habeat notitiam distinctam sacrorum Canonum, & Decretorum, quæ à SS. Patribus in Concilijs fuerunt sancita, quorum virtute per Pœnitentiam septem, decem, duodecim annorum Deo pro peccato violatus honor resuscitatur? Et erant tamen ea tempora, quando quis indignus judicabatur Sacerdotis nomine, quinonad amissum tales calleret Canones. *Nix Sacerdotis nomen in eo consistare, qui tales Canones ignoraverit.* (1.)

Sufficiat, paucis proferre specimen, in Confusionem extremæ nostræ reprobationis. Blasphemo (2.) Inponebant pœnitentiam septem annorum, & tunc idem fornicatori. (3.) Neque existimes Pœnitentiam hanc constitisse intra aliquot oscula terræ libanda. Jejunia in pane & aquâ rigorosissima, non uno die sed mensibus, & quidem continuatis, solitudo summa, cilicia, cinerum confectio, flagra, peregrinationes arduæ magno numero, Psalmorum, Orationum, &c. si volumus memorare etiam istud, servitia præstita in erigendis templorum edificijs, ad cultum honorisque divini. Quod si fornicator esset Sacerdos, pœnitentia in decimum protraheretur annum. (4.) Si mulier, cum qua quis peccavit, fuisset quapiam ratione filia spiritualis, sive titulo Confessionis, Confirmationis, sive Baptismi, eo in casu duodecim annorum definita erat Pœnitentia. (5.) Quibus elapsis ambo in perpetuum monasterio includebantur. *Foraliquit adbe*

SEGNE
CONCIONES
INSTRUCIO
Pœnitentia
Confessio
Parochia

debebat subire similem penitentiam quinque annorum, si res ablata magni fuit pretij; si vilis, unus annus prescriptus erat. (6.) Quid dicemus de homicida? si homicidium commissum fuit casuale, quinque anni fuerant decreti penitentiae, septem verò, si ex insidijs necem intulit, è quibus tres jejunare debuit in pane & aqua, ut sic laboriosè duceret vitam propriam, qui eripuerat alienam. (7.) At forsitan rigor iste solummodo cum plebeijs hominibus erat usitatus? Quando Otto III. petijt absolvi per S. Romualdum ab ejusmodi iniustitia, nonne debuit depositis imperialibus ornamentis, nudisque pedibus peregrinari ad montem Garganam, ibique per integram Quadragesimam severè jejunando, in silentio & Psalmodiâ vivere, quiete non supra purpuram sed nudum humum captâ? Similis erat famosa, & publicè suscepta penitentia Theodosij Mediolani in Augusta Ecclesia. Horum exemplum secuti sunt duo alij Imperatores, Lotharius ac Ludovicus; ut nihil dicam de Henrico Angliæ Rege, qui habitu villi ac fordido, nudis pedibus summam Cantuariensem subivit Ecclesiam; ubi in genua provolutus, scapulis centum flagrorum ictus à longa Monachorû ferie ibi collectâ excepit. Nunc unico jejunio plures expediuntur proditioes, & qui ad Confessionem affert ingentem immunditiarum cumulum, incestuum, & mille alias libidinum pestes, credit se facturum satis, si sexuel deambulando septem Psalmos percurrat. Sed nolo progredi ulterius. Satis esto, mêmorâsse tales consuetudines, in publicam omnium nostrum confusionem, quia si

des nostra, quod Hieremias in auro deploraverat, si non mutavit substantiam, saltem plurimum amisit splendoris; *Mutatus est color optimus. Thren. 4.*

Ceterum in statuendis imponendisque penitentijs (quia antiquorum Canonum taxa nunc immutata est) conveniet aliquam tamen observare Regulam; quippe quantumvis determinatio tuo relinquatur arbitrio, non tamen ita relinquitur, ut rectæ rationis excludatur directio. (8.) Verum est, te esse Judicem, sed subordinatum, Administratorem, non Dominum justitiæ, cujus Dominium residet penes solum Deum. *Deus judicij Dominus.* Unde nullum est dubium, te parùm tuo satisfacere muneri, si ob gravissima scelera, absque justa causâ, levissimas injungas penitentias, contra id, cujus factum Concilium admonet omnes, qui tuo funguntur officio; *Ne si forte peccatis conniveant, & indulgentius cum Penitentibus agant, levissima quadam opera pro gravissimis delictis injungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur. Trident. Sess. 14. c. 8.* Certum est, magnâ ex parte Judici imputari ea delicta, quæ ipse ostendit conniventia suâ, parùm à se curari.

Accedamus ad ipsam praxin. Equum foret, & rectæ rationi conforme, tam quantitatem operum penalarum imponere, quâ sufficienter satisfaceret Divinæ Justitiæ per temporalem pœnam, quæ remanet post dimissionem culpæ. Verum quia hæc ipsa quantitas ignota est Sacerdoti, & si nota esset, Penitentis infirmitas sustinendo par non foret; hinc in decernendis penitentijs tria sunt con-

sideranda: Peccatum, Peccator, & Finis propter quem imponitur: nisi quod major habenda sit ratio peccatoris, quam peccati; quia, si erratur, melius est, ut loquitur S. Joan. Chrysof. *Propter misericordiam rationem reddere, quam propter crudelitatem in Matt. Hom. 43.* Itaque tutissima, quam in hac materia sequi possumus, regula, quæ observatur ab ijs, qui myrrham colligunt: exprimere quantum fieri potest, dummodo absque arboris detrimento: hoc est, sine periculo, ne Pœnitens horrorem & aversionem concipiat, tam à Sacerdote, quam à Sacramento, & negligat sibi præscripta. Et ad particularia descendendo: potest levior injungi pœnitentia illi, qui multum est contritus, (9.) quia sic minorè habet reatum pœnæ; levior quoque imponi potest pœnitentia illi, qui vel fervore vel viribus est debilior, quia minus potest portare: (10.) potestq; infirmitas ita esse constituta, ut prudenter minor præscribatur satisfactio pro gravissimis delictis; addita nihilominus admonitione, debitum istud, quod modo æquali solutione non expungitur, summo rigore in purgatorio carcere esse diluendum. (11.) Et hæc denunciatio pœnæ piacularis ignis, corrigit supra dictam indulgentiam: *Ne facilitas venia incentivum tribuat delinquenti*, ut expendit S. Ambros. *Serm. 8. in Ps. 118.* Proderit etiam ad allevandam pœnitentiam, injungere opera alijs debita, quemadmodum sunt, Missa die festo audienda, jejunium tempore Quadragesimali; præterea etiam opera, quæ ad consequendas indulgentias requiruntur. Plurimum autem conducet, respicere suam,

ideoque ejus generis actiones præferbere, quæ non solum satisfaciunt pro præteritis noxijs, sed præferunt à futuris, & quæ, quantum minus habent asperitatis, tanto plus contineant salubritatis. Hujus generis sunt, aliquanto tempore quotidie pium lectitare librum, aliquoties audire concionem, visitare templum, frequentare S. Synaxim per aliquot menses, vespertino examine lustrare conscientiam, supra sepulchrum preces fundere, abstinere certo socio, non dare Sodalitati, aliaque ejusmodi industria, quæ ex una parte non nimiam sunt onerosæ, ex altera vero objecto veluti aggere, passionum frenant erumpentium licentiam. Actiones istas, alijs his similia opera five satisfactoria, five medicinalia, definiri oportet pariter numero, ut quinque jejunijs respondent etiam Comuniones quinque & cotidiam elemosynæ; alioquin si numero varaveris, dicendo quinque, septem, facile eorum obliviscetur pœnitens, offendet, & inquietudinem patietur. Præter hæc quanquam nova aliqua culpa sit, pœnitentiæ exequi in statu peccati. (12.) Unde videri possit ea præferenda, quæ cito finitur; nihilominus probatam semper illam, quæ aliquanto durat tempore, præsertim ex duplici causa. Prima est, quia actus isti reperiuntur habitus malos fortius expugnare, & frangunt: hinc præstat, elemosynam designatam per intervalla dispensare, quam simul omnem elargiri. Deinde per hanc actuum iterationem fovetur conceptus commissorum detestatio peccatorum, quorum post Absolutionem facile succedit oblivio; & sicut corporibus, ita nec animis

animis expedit venenata vulnera citò obducì. In morsu venenato prohibetur confidatio. ex Avicenna. Non Leprosus, etiam recepta à Christo sanitate, infirmitatis suae nomen recinuit, ne unquam ei excideret è memoria.

Denique illud, quod summopere acerbiter penitentiae solet condire, est verborum suavitas, quae cum Penitente urèris. Pete ab illo, an promptè libenterque penitentiam suscipiat, sitque facillè impleturus: ut, si aliter constitutus est, onus possis allevare, aut si huic nihil demendum videatur, fierique minor non possit, remittere nonnihil obligationem, adstringendo quidem eum ad penitentiam subeundam, sed non sub gravi culpa. (11.) In Sacrificijs ingratæ erant Victimæ, quæ vi ad aram erant trahendæ. *Hilarem dantorem diligit Deus.* 2. Cor. 9. 7.

- (1.) Cap. *Qui ipsi.* dist. 38.
 (2.) Cap. *Final. de Maled.*
 (3.) Cap. *Predicandum.* 22. q. 1.
 (4.) Cap. *Presbyter.* dist. 80.
 (5.) Cap. *Si quis.* 30. q. 1. & Cap. *non de.*
 (6.) Cap. *Si quis Cler.* 17. q. 4.
 (7.) Cap. *Si quis homicid.* dist. 30. & Cap. *Eos. ead.* dist.
 (8.) *Sotus in 4.* dist. 20. q. 2. art. 3. *Concl. 1.*
 (9.) *Toler.* l. 3. c. 11. n. 8. *Laym. de Saer. Pœnit.* c. 15. n. 12.
 (10.) *Sotus in 4.* dist. 20. q. 2. art. 3. *Laym. l. c.*
 (11.) *Navar. in Sum. c. 26. n. 22. Laym. l. c. n. 11.*
 (11.) *Suar. de Pœnit. disp. 38. Sect. 8. Laym. l. c. n. 15.*
 R. P. Segneri *Instruct. Confessarii.*

(13.) *Suar. de Pœnit. disp. 38. Sect. 7. n. 5. Bonac. de Saer. disp. 5. q. 5. Sect. 3. puncto 2. n. 6. Sa. V. Satisfactio.*

CAPUT IV.

Quid observandum sit Confessario, tam in impertienda Absolutione, quam in eadem neganda.

Restat nunc exponendus supremus judicialis potestatis actus in sacro tribunali, nempe Absolutio: cujus beneficio Sacerdotis lingua, instar Sceptri Assueri, vitam confert humiliter sese huic submittentibus, mortem verò decernit immorigeris. Exigit proinde actus iste tantò majorem diligentiam, quantum gravius est susceptum negotium, quod est ultima & decretoria sententia.

Primo autem notandum est discrimen geminae potestatis, Ordinis, & Jurisdictionis. Utraque necessaria est ad rite absolvendum. Astra suscipe; nullum non in creationis origine à Conditorum virtutem inditam sibi accepit, quam inferiori mundo communicaret; verumtamen non æqualiter hanc ipsam disperuntur, neque omnem in unam effundunt provinciam, nec solùm uni offerunt mortalium, sed plus minusve, prout à suo Motore in diversa distributa sunt climata, & varios sortiuntur aspectus, dispensant. Ita se res habet cum Sacerdotibus, qui sunt cælestia Ecclesiæ fidera.